

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D,
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 11. marca 1924.

Telefon štev. 552

ŠTEV. 31.

Carinsko posredništvo in naša trgovina.

V zadnjih dveh letih se je udomačila na naših železnicah, predvsem v Sloveniji, institucija železniških carinskih posrednikov, ki na podlagi določb Bernske konvencije, odnosno železniškega obratnega pravilnika opravljajo izključno carinjenje blaga, dokler je na potu. Za izvozno blago »na potu« se smatra ono, ki se je poslalo iz inozemstva v direktnim tovarnim listom na železniško postajo v kraljevini, kjer ni carinarnice, za izvozno pa, če se je poslalo v inozemstvo, a prej ni bilo ocarinjeno.

Danes stojimo v Sloveniji pred dejstvom, da si je železnica, predvsem južna, naravnost monopolizirala za svoja carinska posredništva vse izvozno carinjenje, pa najsi je transport predan železnici v notranjosti, ali na sami obmejni carinarnici. Carinjenja ne more opraviti niti na tovarnem listu od pošiljatelja odnosno od lastnika blaga označeni spediter, niti lastnik blaga sam, marveč mora prepustiti ta posel železniški carinski agenturi. Isto se dogaja pri tranzitnih transportih. Nevzdržno je tudi stališče železnice, da se smatrajo za pošiljke »na potu« take, ki so sicer oddane na postaji, kjer se nahaja carinarnica, a se carinijo šele po predaji. Nobenemu spediterju ne bo prihajalo na misel, da bi manjše strankine pošiljke carinil pred predajo, ker bi s tem nakopal stranki neupravičene stroške, sebi pa sitnosti. Zato pa mora prepustiti carinjenje posredniku železnice. Kričeč primer je nadalje postopanje železnice pri reekspedicijah. Ako n. pr. dobi ljubljanska tvrdka iz Nabrežine 1 vagon blaga, ki ga je ocarinjena prodala naprej v Kamnik, blaga ne sme ocariniti sama, ampak mora prepustiti carinskemu posredniku železnice, ker mora sicer pričakovati, da ji železnica reekspedicije vagona v Kamnik ne dovoli. Železnica utemeljuje svoje ravnanje s tem, da je smatrati vagon, ki se nanovo proda, kot medpotno pošiljko, kar pa je nezdržljivo z železniškim obratnim pravilnikom, ki smatra reekspedicijo za novo carinsko pogodbo.

Trgovskim krogom je dobro znano, da vlada med zasebnimi in železniškimi carinskimi posredniki precej napeto razmerje, kar je popolnoma naravno. Kajti veliko — mislimo, da bi lahko rekli — preveliko število carinskih posrednikov-spediterjev izgubi precejšen del zaslužka radi naravnost monopolnega stališča železniških posrednikov. To eklatantno dokazuje ravno članek »Carinske agenture v Ljubljani in Mariboru«, ki je izšel v beograjskem »Trgovinskem Glasniku«. Pisec tega članka ugotavlja, da carinske agenture južne železnice same zaslužijo pri dnevnih 600 vagonih letno povprečno 35 milijonov kron, od katerega zneska odpade na železnico 40%, na posrednike same pa 60% — pri vsem tem opravi skoro vse delo dejansko le železnica sama s svojimi uradniki. Da gre zahtevek zasebnih carinskih posrednikov za ukinitvijo železniških agentur, je umljivo, ker bi si s temi milijoni precej lažjši svoj položaj in obranili svoje uslužbenice brezposelnosti.

Kaj naj poreče k vsemu temu trgovstvo in obrtništvo, na katerih breme grede ne le razne neprijetnosti, katere jim povzroča gori opisano

Gremijalna trgovska šola v Ljubljani.

(Iz krogov gremijalnih učiteljev.)

Vsakdo, ki hrepeni po napredku in stremi po višji izobrazbi, koraka paralelno z duhom časa, bodisi kulturno, gospodarsko ali politično. Vsi stanovi tekmujejo takorekoč med seboj, vsak hoče biti v današnjih razmerah in okoliščinah na svojem mestu, nihče noče zaostajati, ker se vsakdo zaveda, da tiči edino v tem njegov spas in obstanek. In tako je tudi treba. Ne na mestu, še manj nazaj, ampak naprej naj vodi pot vsakogar, ki hoče postaviti sebi in svojemu stanu trden temelj sigurne bodočnosti.

To geslo naj velja predvsem našemu trgovskemu naraščanju, bodočemu zastopniku in predstavitelju trgovskega stanu, ki naj bo ne samo enostransko-praktično, ampak vsestransko, tudi teoretično dovolj izobražen, tako da bo s svojo trgovsko inteligenco zarogel in tudi znal zastopati interese svoje in svojega stanu.

Iz teh razlogov je izšla letos od ljubljanskega trgovskega gremija inicijativa, da je potreba trgovski naraščaj kulturno in gospodarsko dvigniti na ono stopnjo, ki bo odgovarjala današnjemu trgovsko-industrijskemu razvoju in današnjim kulturnim stremljenjem. Trgovski gremij je sprožil namreč misel, reorganizirati oziroma reformirati današnjo trgovsko gremijalno šolo tako, da bo ustrezala duhu časa in svojemu namenu. Gremij se je obrnil v ta namen na vodstvo gremijalne trgovske šole s prošnjo in pozivom, da stavi isto v tem smislu dogovorno z učiteljskim zborom konkretne predloge in jih nemudoma sporoča gremiju. Učiteljsvo se je temu vabilu takoj odzvalo in je na svoji zadnji konferenci sklenilo sledeče: V zadnjih letih je opaziti, da se število vajencev odnosno vajenk čimdalje večja, vsled česar se je bati, da nastane v najkrajšem času nadprodukcija trgovskega naraščaja, ponajveč takega, ki danes vsled pre-

postopanje železnice, temveč tudi stroški za posredništvo, katerih en del v znesku celih 35 milijonov kron je izkalkuliran le za južno železnico v Sloveniji, pisec članka v »Trgovinskem Glasniku«?

Da se carinjenje ne sme monopolizirati za železnico, kakor je gori opisano, smatrajo trgovski in industrijski krogi za prav tako potrebno, kakor bi bilo potrebno onemogočenje karteliranja zasebnih posrednikov, ki bi strankam pristojbine diktirali. Nikdo tudi ne bo proti temu, da obdrži železnica svoje carinske agenture še nadalje. So stranke, ki dajejo že danes železniški carinski agenturi prednost in bodo delale to bržkone tudi v bodočnosti. Na vsak način pa se mora prepustiti strankam pravica, da lahko določijo posrednika, ki ga same hočejo, ali da opravijo carinjenje, ako hočejo, tudi same, četudi je blago »na potu«. Razni birokratski predpisi, ki povzročajo strankam poleg stroškov le nepotrebne posle in zamudo časa, naj se odpravijo. To velja predvsem glede reekspedicije, pa tudi glede predpisov, ki povzročajo med carinsko in železniško upravo nesoglasja in prizadetim strankam gmotno škodo.

Ena glavnih zahtev importerjev pa je, da se pristojbine za posredniško posredovanje skrajšajo na oni minimum, ki odgovarja resnično primernemu zaslužku. Že kalkulacija v »Tr-

pičle predizobrazbe ne more slediti pouku — sploh ne ustrezati zahtevam učnega načrta trgovske šole. Zato so bili tudi uspehi mnogokrat minimalni, da, celo negativni. Da se tem nedostatkom in temu navalu izognemo in da postavimo trgovski naraščaj na oni niveau trgovske izobrazbe, ki je neobhodno potreben za vsakega trgovca, je učiteljski zbor sklenil predlagati gremiju sledeče:

Vsak, ki hoče vstopiti kot trgovski vajenec v trgovino, mora izvršiti najmanj dva razreda meščanske šole, v izjemnem slučaju tudi realke ali gimnazije. (Meščanska šola je namreč za življenje mnogo praktičnejša, nego srednje šole.) Ako se to izvede, potem ima učiteljski zbor pripravljen tudi nov učni načrt, primeren današnjim razmeram in zahtevam, ki bo vsestransko zadovoljil trgovski naraščaj in s tem ves trgovski stan.

Na ta način si bomo vzgojili inteligentnega trgovskega naraščaja, ki bo na svojem mestu in ki bo v okviru svojega širokega trgovskega obzorja skrbel za procvit in povdigo naše trgovine. Realizacija označene ideje leži tedaj v rokah trgovcev samih in od teh je odvisno, kakšen bo njihov naraščaj.

Jubilej slovenske tvrdke.

Danes praznuje znana narodna trgovska tvrdka Andr. Elsbacher v Laškem 60 letnico svojega obstoja. Je to jubilej, ki ga s ponosom praznuje ne samo tvrdka Elsbacher, ampak vse naše trgovstvo, vsaj je to tvrdka, ki je v dobi najhujših nacionalističnih bojev, v dobi težkih gospodarskih kriz nosila neomajeno prapor poštenosti, solidnosti in realnosti slovenskega trgovstva. Šestdeset let obstoja — hkrati pa tudi 60 let poštenega in častivrednega trgovskega dela! Malo je slovenskih tvrdk, ki bi se glede

govinskem Glasniku« sama nam vzbujala pomisleke, s kom bi bil utemeljen zaslužek v ogromnem znesku 100.000 K za enodnevno delo nekaj ljudi. Žal, da nam trenutno niso na razpolago podatki, kolikšen aparat in kakšna režija je potrebna za to, da se v enem dnevu odpravi 600 vagonov in zasluži okrog 100.000 K, odnosno na leto okroglo 35.000.000 K. Na znižanje teh stroškov je naša izvozna in uvozna trgovina in industrija zainteresirana v največji meri. Že lesna trgovina in industrija plačuje za carinjenje na progah preko Jesenic, Bistrice in Rakeka letno okrog 5.000.000 K, ki se razdele na 6 posrednikov. Pristojbine železniških carinskih posrednikov, ki so znašale še pred štirimi meseci za vagon 100 Din, znašajo danes že 130 Din, dasi se tarifi niso še prav nič izpremenili. Ta zgled velja tudi za druge panoge trgovine in industrije. Da pri največjih carinskih olajšavah in popustih take carinsko-posredniške pristojbine naš uvoz naravnost ubijajo in ga delajo nesposobnega za konkurenco v inozemstvu, je odveč dokazovati še posebj.

Trgovstvo in industrija zato zahteva, da se na eni strani ukine monopol železniških carinskih agentur in odpravijo nepotrebne ovire gladkemu funkcioniranju prometa, na drugi strani pa tudi znižajo razne pristojbine za carinsko manipulacijo, ki so v sedanji višini gotovo pretirane.

neoporečnosti in ugleda lahko stavile s tvrdko Elsbacher v isto vrsto, še manj pa je takih, ki bi bile tako stare ali celo starejše od jubilarke!

Tvrdko je ustanovil pokojni Andr. Elsbacher, oče sedanjega lastnika in šefa tvrdke g. Konrada Elsbacherja, ki je tvrdko, že prej znano in solidno, dvignil do splošnega in vsestranskega zaupanja in spoštovanja. Gospod Elsbacher, ki je tudi solastnik tvrdke »Zveza slovenskih trgovcev Cvenkel-Elsbacher-Ravnikar v Celju« je danes načelnik Trgovske zadruge za sodni okraj Laško, svetnik Trgovske in obrtniške zbornice, uradno zapribežen sodnik-lajik, funkcionar ljubljanske kreditne banke, občinski odbornik in bivši laški gerent ter član in vodja številnih korporacij in društev. Vse svoje funkcije izvršuje g. Elsbacher z največjo poštovanostjo in nesebičnostjo. Moč jeklenege značaja, uživa danes ne samo popolno zaupanje trgovskih in finančnih slojev, prijateljev, odjemalcev, soobčanov in širše javnosti, ampak tudi vseh oblastij ter splošno spoštovanje celo v vrstah političnih nasprotnikov.

Zanimiv in srečen slučaj je nanesel, da praznuje g. Elsbacher hkrati s 60 letnico obstanka svoje tvrdke tudi 35 letni jubilej svojega trgovskega udejstvovanja. Gospod jubilarant je čvrst in čil, v letih polnih ustvarjalne energije in trgovske podjetnosti zre nazaj na dobo polno intenzivnega dela in truda, ki mu je pa z ozirom na bogate plodove tudi v najlepše zadoščenje.

Obenem s 60 letnico tvrdke in 35 letnico delovanja šefa tvrdke praznuje gospod Ivan Elsbacher, brat ustanovitelja tvrdke, svoj 75 letni častiljivi jubilej. Kljub visoki starosti je jubilarant še danes duševno čil in zdrav ter stoji svojemu nečaku pri upravnih poslih in vodstvu podjetja kot izkušen svetovalec zvesto ob strani. V prejšnjih letih samostojen trgovec ter župan v trgu Kozje, si je znal pridobiti tudi on obče spoštovanje in zaupanje.

Tvrdki Elsbacher kličemo: Vivat, crescat, floreat! Jubilarntoma pa želimo, da bi živela še dolgo vrsto let v polnem zdravju in zadovoljstvu za korist podjetja in za napredek in prospek slovenskega trgovstva!

Trgovci, carina in naša javnost.

(Dopis iz trgovskih krogov.)

Članku bi lahko dali naslov: Neinformiranost naše javnosti ali brezbržnost, toda vsaj to ni glavna stvar. Omeniti hočemo tu le nekatere stvari, za katere se naša javnost preveč ne briga in jih pri udrihanju čez trgovstvo ne upošteva.

Ni namen tega članka hvaliti ali povzdigovati trgovstvo, to lahko vsak sam stori s poljubno reklamo, opozoriti hočemo le dotične, ki vedno samo čez trgovstvo zabavljajo, da bi tudi malo pogledali za kulise, pa bi videli, da položaj ni tako rožnat kakor si to nekateri predstavljajo. Bilo bi pač treba, da naše trgovstvo samo čita in zahteva »Trgovski list«, a kaj bi čez to tarnal, ko se niti trgovci tega ne zavedajo.

Agležem se kaj rado očita, da so narod kramarjev, a pri nas bi najraje menda vse trgovstvo uničili. Posebno prizadeta je v tem oziru Slovenija. Če stopimo na ljubljanski grad, vidimo takorekoč že Italijo. Če pomislimo na vse te kraje, ki so gravitirali

vlada izdala nove naredbe glede izvornih izpričeval. Vzorec sedaj predpisane oblike je interesantom na razpolago v zborniški pisarni. Za blago, ki izvira iz naše države in je bilo tudi lukaj predelano, zadostuje predpisano izpričevalo o izvoru. Za one vrste blaga pa, ki je bilo v naši državi samo predelano, surovina pa je nejugoslovanskega izvora, je treba po novih predpisih predložiti dve izvorni izpričevali in sicer: a) o izvoru surovine in b) o predelavi v naši državi, pri čemur je predpisana posebna klavzula, da ne odpade manj ko 50% celokupne vrednosti blaga na stroške dela in surovine naše države.

Davki in takse.

Imenovanja v cenilno komisijo. — Delegat ministra financ g. dr. K. Šavnik nam poroča, da je imenoval v cenilno komisijo za cenilni okraj Konjice za člana: Martin Kračun, gostilničar in veleposesnik v Zrečah, Ignacij Ozvalič, davčni upravitelj v Mariboru; za namestnika: Mahija Vidmar, trgovec in posestnik iz Boharina, Štefan Šuc, davčni upravitelj v Konjicah. — Za cenilni okraj Celje mesto za člana: Josip Jagodic, trgovec, in Franjo Koren, pekovski mojster; za namestnika: Drago Bernardi, hotelir, in Konrad Kager, pasar, vsi v Celju. — Za cenilni okraj Brežice za člana: dr. Josip Zdolšek, odvetnik, in Ivan Vidmar, trgovec, oba v Brežicah; za namestnika: Edmund Škrbec, posestnik in gostilničar iz Pokleka št. 9 in dr. Gustav Rosina, odvetnik v Brežicah.

Ugotavljanje prometne vrednosti za dopolnilno prenosno takso. Dne 15. marca t. l. poteče rok za vložitev prijave za odmero dopolnilne prenosne takse. Izvršilni odbor udruženja bank je na svoji seji dne 7. t. m. sklenil, da priporoči včlanjenim denarnim zavodom, naj prijavijo prometno vrednost nepremičnin po dohodkih, ki jih dajejo nepremičnine, ki so predmet dopolnilne prenosne takse. Po današnji srednji obrestni meri, katero se more določiti z 18%, bi morale dajati nepremičnine 18% dohodek od vrednosti. Denarni zavodi ne morejo plasirati svojega denarja v nepremičnine, ki bi donšale nižje dohodke kakor 18%, ako upoštevajo današnje stanje denarnega trga. Dohodek nepremičnin ni za denarne zavode nič drugega nego vsota obresti v nepremičninah naloženega kapitala. Polemtakem znaša prometna vrednost poslopja, ki donša na leto 180.000 Din dohodkov, približno 1.000.000 Din. Po menjenju udruženja je ta način najboljša rešitev za ugotovitev prometne vrednosti po tarifni postavki 12, prip. 12.

Takse za predmete, ki niso bili rešeni do 16. novembra 1923. Generalna direkcija posrednih davkov pojasnjuje, da se za predmete, ki ob uveljavljanju novega taksnega zakona še niso bili rešeni ter so bili po prejšnjem taksnem zakonu zadostno kolkovani, ne pobira dodatna taksa.

Koliko znaša obdajenje na glavo v Avstriji? Obremenitev iz vseh državnih in avtonomnih dajatev, monopolov in carin je znašala leta 1913. na glavo povprečno 121 zlatih kron. Sedaj pa znaša okrog 100 zlatih kron. Breme naša državnih davkih samih, brez avtonomnih in monopolnih dajatev, znašajo napram mirodobnim komaj 60%. Avtonomni davki pa so nekaj višji. V celoti vzeto, znaša sedanja davčna obremenitev približno tri četrtine predvojnega višine.

Izvoz in uvoz.

Zavarovanje izvozne valute. — Od 1. do 15. marca velja sledeči cenik za zavarovanje valute pri izvozu pšenice 330, rž 270, ječmen 260, oves 240, koruza 250, defektna koruza 150, bela moka za luksuzno pecivo in zdrob 550, moka »0« 540, »2« 450, za kruh 400, črna moka »7« 270, moka za živino 190, otrobi 190, koruzna moka 250, konji za klanje 600, težki tovorni konji (slovenski) 6000, lahki tovorni 5000, mali gorski (Južna Srbija) 2000, osli 1000, mezgi 2000, krave 2500, voli in biki par do 700 kg 3000, par do 900 kg 4000, par preko 900 kg 5000, teleta do 70 kg 1000, ovni 200, junci 100, par od 140—220 kg 2500, par preko 220 kg 3500, koze 200, mast 3200 za 100 kg, suho svinjsko meso 320, letna salama 2500, zimsko

salama iz debelo sekanega mesa 6500, iz drobno sekanega 8000, soljena slanina 3100, prekajena slanina 3200, šunke 4500, zaklane svinje 2800, svinjsko meso sveže 2600, goveje sveže 1600, domače klobase 3000, krvave klobase 2000, ocvirki (prešani) 500, neprešani 2000, soljeno kozje meso 1200, drob, glava 800, suha čreva 7000, surove volvske kože 2200, kravje 2000, od juncev 1800, telečje 3000, jančje 3000, ovčje 2500, jarčje 7000, kozje 3000, zajčje 15, dihurjeve 90, jazbečje 110, divje mačke 110, volčje 130, lisičje 350, kune 1000, vidre 1000, volvske suhe (100 kg) 5000, konjske suhe 3000, suhe slive 7 do 75 900, 80—85 800, 95—100 700, 110 do 120 600, 120—130 500, slive v zabojih 100 Din za odstotek dražje od onih v vrečah, suhe hruške 1500, suha jabolka 200, konzervirano sadje s sladkorjem 2000, brez sladkorja 1000, purani živi za glavo 80, gosi 4000, race 3000, kokoši 2500, sveža jajca zaboj 1440 komadov 2000, konoplja v snopih po 100 kg 20, lan 1000, drva 10.000 kg 2200, oglje 10.000 kg 9000, slavnbi les jelov in smrekov rezan les 1 m³ 700, jelkov slavnbi les do 25 cm 300, rezana borovina 900, tesana 500, bukov rezan in tesan slavnbi les, parjen 900, neparjen 400, hrast 1.60—2.20 30 Din, 2.50—2.70 70 Din, specialni 1500, bukov 30, lipov rezan les, orehov in drugih plemenitih dreves 1500, brestov in jesenov slavnbi les 1000, doge 90, telegrafski drogi 7—10 m za komad 50 Din, cement, ranjski 10.000 kg 6000, bevcinski 7000, hrvaški in slovenski 6000, dalmatinski 4500.

Izvoz lesa iz Avstrije. — Položaj avstrijske izvozne trgovine lesa je nespremenjen. Italijani kupujejo les le v manjših količinah po znatno znižanih cenah. Nemčija ne pride kot kupec sploh v poštev, ker ponuja prenzke cene. Edino Francija se prilagodi svetovnemu položaju in stavi kolikor toliko sprejemljive ponudbe. Tudi Anglija se je začela zanimati za avstrijski les, vendar pa do sedaj še ni prišlo do pomena vrednih kupčij.

Izvoz francoskih volnenih odpadkov zopet dovoljen. Glasom pariških vesti je izvoz volnenih odpadkov dovoljen pod gotovimi pogoji od 15. marca dalje.

Trgovelski premog in drva

dobavlja

DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA,
Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.
Plačilo tudi na obroke!

IV. Ljubljanski velesejem.

V nekaj mesecih, med 15. in 25. avgustom, bo prestolnica Slovenije, naša bela Ljubljana, zopet stala v središču kupčijskega in družabnega zanimanja. Skoro 40.000 m² obsegajoče sejmšče, na katerem stoji sedem velikih razstavnih paviljonov in preko 60 manjših privatnih razstavnih zgradb, bo četrtič odprlo svoja vrata, da celemu svetu pokaže proizvode jugoslovanske industrije in jugoslovanske obrti. V posebnih ekspozicijah pa bodo na vpogled tudi produkti obrtne pridnosti cele vrste drugih držav, ki stoje z Jugoslavijo v ozkih trgovskih slikih.

Ne samo naša domovina, ampak, kakor dokazujejo poročila velesejskih časnihih zaslonnikov v inozemstvu, tudi to z naraščajočim zanimanjem in priznanjem zasleduje uspešno delovanje in razvoj ljubljanskih vzorčnih velesejmov, ob katerih otvoritvi pred tremi leti je marsikdo skeptično zmajeval z glavo. Danes je vsakdo uverjen, da so velesejmi poučni ne samo za odjemalca, ampak tudi za pridobitveno-gospodarske kroge, ker ravno velesejmi dajejo v največji meri izpodbudo za uspešno pridobivanje. Na vzorčnih velesejskih zamore vsakdo, ki je pazljivo zasledoval razvoj ljudskih potreb, ugotovi, katerih artiklov ne izdelujemo doma, bodisi da takih predmetov ne vidiš na sejmu, bodisi da so take izdelke baš radi tega razstavili samo tuji. Kdor začne proizvajati tak artikel, po katerem ljudstvo živahno povprašuje in ki ga doslej naša industrija in obrt še ni vrgla na trg, bo imel dovolj odjemalcev in lep zaslužek. Velesejmi so kažipot k narodnemu blagostanju.

Denarstvo.

Kredit Narodne banke. Narodna banka je dala leta 1923. iz rednih kreditov višje vsote trgovskim, industrijskim, obrtniškim in drugim tvrdkam nego denarnim zavodom. Od celokupne vsote rednih kreditov po 1.317.627.900 so dobili denarni zavodi 625.9 mil. Din, vse ostale tvrdke pa 691.6 mil. Vsoto skupnih kreditov je razdelila nastopno: denarni zavodi 625.9, druge naprave in tvrdke 235.5, industrijalci in ind. proizvodi 207.3, trgovske firme za izvoz 137.2, trgovske firme za uvoz 89.3, obrtniki in manjša domača industrija 11.8, poljedelske zadruge 10.2 mil. Din. Po višini se razdele dovoljeni krediti sledeče: do 50.000 Din je dobilo 1380 tvrdk, od 50.000 do 100.000 Din 493 tvrdk, od 100.000 do 500.000 Din 737 tvrdk in preko 500.000 Din 306 tvrdk. Sezonskih kreditov se je odobrilo tekom leta 1923. za 165.5 mil. Din, napram 348.2 mil. Din v letu 1922. Tekom leta 1923. se je vsled poteka roka odpovedalo za 334 mil. Din kredita, tako da so znašali sezonski krediti po stanju dne 31. decembra 1923 še 179.2 mil. Din.

Renca ratne ošlete in Agrarne obveznice. Na razna vprašanja, kdaj so se omenjeni državni vrednostni papirji izdali, v katerem številu in po kakem nominalu, poročamo, da so podatki o obveznicah za finančno likvidacijo agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini objavljeni v »Službenih Novinah« št. 294 od 31. decembra 1921, kjer je objavljen tudi »Pravilnik o finančni likvidaciji agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini«. Podatki o obveznicah »ratne štele« pa so objavljeni v »Službenih Novinah« št. 280 od 14. decembra 1922 hkratu z zakonom o izplačilu vojne škode.

Razno.

Razmejitvev med Italijo in Slovenijo. — Po poročilu »Polilike« se poleg komisij za ureditev trgovskih odnošajev med obema državama v kratkem seslanc v Beogradu hudi razmejitvena komisija, ki ima končno urediti definitivno mejno črto od Kastyva do Triglava. Pogajanja o tem vprašanju se skoraj prično. — Kakor znano, je bila meja med Italijo in Slovenijo skicirana v načrtu, pridejanem rapalski pogodbi z dne 20. novembra 1920. Naši in italijanski delegaciji pa doslej ni na podlagi tega načrta uspelo določiti in potegniti definitivno mejno črto od Triglava proti morju. Skupna komisija je že proučevala mejo v terenu, toda do danes obstoji v Sloveniji le demarkacijska črta in okupacija nekaterih krajev. Ni še gotovo, ali se bodo vodila nadaljna razmejitvena pogajanja na podlagi rapalskega razmejitvenega načrta, ali pa v smislu dne 27. januarja sklenjenega rimskega sporazuma. Za predsednika italijanske delegacije v komisiji je določen poslanik general Bordenro, kateremu je pridelen gen. Barbarich, za predsednika naše delegacije je imenovan polkovnik Daskalović, ki je doslej vodil vsa pripravljalna dela.

Korektura italijansko-ruske pogodbe. Kakor izve »Corriere«, se tiče najvažnejša izprememba italijansko-ruske pogodbe, ki se je morala izvršiti na zahtevo iz Moskve, člena 14., v kolikor gre za državni monopol ruske trgovine v inozemstvu. Korespondent navedenega lista domneva, da vlada v nemških in angleških krogih ruske prestolice neka skrb radi pogodnosti v južnoruskem tranzitnem prometu, ki jih je dobila Italija. S pogodbo je olajšan Italiji komercijelni pohod v Perzijo, Turkestan, Afganistan in v Orijent sploh, kjer je dominirala doslej angleška trgovina. S tako tranzitno pogodbo je hotela Rusija odtegniti narode in trge Orienta nadvladi drugih držav. Na drugi strani pa si je hotela pustiti proste roke v svoji orientalski politiki. Zato vsebuje rusko-italijanska pogodba določbo, po kateri Rusija glede držav Orienta ni vezana na največje pogodovanje, katerega nudi Italiji.

Zanimanje švice za naše gospodarstvo. Te dni se mudi v Beogradu predsednik udruženja švicarskih industrijcev in tajnik trgovske zbornice za Švico, da se posvetuje radi posojila, ki ga ponujajo nekatere švicarske tvrdke naši industriji.

Kje so največje zaloge zlata na svetu? Sedanja zaloga zlata Anglije znaša 126 milijonov v angleški državni banki in valutna rezerva 27 milijonov šterlingov. Zaloga ostalih delov angleškega carstva znaša 105 milijonov šterlingov, in sicer ga ima Avstralija 24,8, Nova Zelandija 7,9, Kanada 38,2, Južna Afrika 11, Indija 22,3 in Straits Settlements 0,8 milijonov šterlingov. — Zednjene države imajo sedaj petkrat več zlata nego celo angleško carstvo, namreč 784 milijonov šterlingov. In sicer se nahaja v državni blagajni Zednjjenih držav 145,5 milijonov in v Federal-Reserve-Bank kot rezerva 638,5 milijonov šterlingov.

Vizumi med Češkoslovaško in Anglijo se še ne odpravijo. Na interpelacijo v spodnji zbornici, če namerava ukreniti urad za zunanje zadeve odpravo vizumov med Češkoslovaško in Anglijo, je izjavil Ramsay Macdonald, da britska vlada smatra, da čas za tak dogovor še ni prišel.

Tudi v Budimpešti gibanje bančnih uradnikov za povišanje plač. Kakor javljajo budimpeštanski listi, nameravajo pokreniti ondodni bančni uradniki gibanje za povišanje plač, ker pribitki ne znašajo niti polovice poviška draginskega indeksa. Ogrsko-italijanska banka je svoje uradništvo potolažila za enkrat z enomesečnim predujmom. Dunajskemu zgledu utegne slediti še Budimpešta.

Nemška infiltracija v Turčijo. »Deutsche Bank« je odprla v Carigradu filialo. Paroplovna družba »Norddeutscher Lloyd« je upostavila redno dvakrat mesečno zvezo med Carigradom in nemškimi pristanišči. Ta zveza bo služila olajšanju izvoza proizvodov nemške industrije v Turčijo.

Davčna konferenca z Italijo, ki je zborovala v oktobru v Ljubljani, se bo nadaljevala dne 15. marca v Rimu. Delegata naše države gg. Hilarij Vodopivec ter Niko Marić odpotujeta dne 12. marca v Rim.

Priporočamo vsem rodbinam
Kolinsko cikorijo
izvrsten pridelek za kavo.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev za mesto Maribor vabi k 59. rednemu občnemu zboru članov trgovskega gremija, ki se vrši v torek, dne 18. marca 1924 ob 19. uri v Gambinovi dvorani v Mariboru s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnika o delovanju v letu 1923.
2. Blagajniško poročilo.
3. Poročilo računskih preglednikov.
4. Sklepanje o proračunu za leto 1924. ter določitev doklad, pri spojitvenih, sprejemnih, oprostilnih in šolskih pristojbin.
5. Volitev dveh računskih pregledovalcev, 4 odposlancev k zborovanjem pomočnega zbora, 4 članov in 4 namestnikov v trgovsko razsodišče ter 2 članov in 1 namestnika v šolski odsek.
6. Izprememba § 11. gremijalnih pravil.
7. Sklepanje o odpravi nekaterih cerkvenih praznikov za trgovske obrate in določitev delovnega časa ob delavnikih.
8. Sklepanje o ureditvi pobiranja darov po trgovinah potom raznih društev.
9. Predlogi članov po § 18. gremijalnih pravil, kateri se morajo tri dni pred občnim zborom predložiti pismeno gremijalnemu načelniku.
10. Slučajnosti.

Ker se vsled kratko odmerjenega časa zapisnik zadnjega občnega zbora na tem zborovanju ne more prečitati, je isti vsem članom skozi sedem dni pred občnim zborom v gremijalni pisarni vpogled. — V slučaju, da bi ta, za 19. uro sklicani občni zbor ne bil sklepčen, se vrši ob 20. uri istega dne drugi občni zbor, ki sklepa veljavno ne glede na število navzočih članov.

Maribor, dne 3. marca 1924.

Trgovski gremij Maribor.

Predsednik: Vilko Weixl l. r.
Ljubljanski jesenski velesejem.

Redni občni zbor gremija trgovcev v Kamniku. Kamniški gremij je imel svoj občni zbor dne 9. 1. m. v Domžalah. Načelnik g. Stergar je otvoril zborovanje, katerega se je udeležilo okoli 100 gremijalnih članov, ob 2. uri popoldne in po običajnih formalnostih podal izčrpno poročilo o gremijalnem poslovanju v letu 1923. Gremij je v letu 1923. pohvalno deloval in dosegel tudi značne uspehe v dobrobit trgovskega stanu. G. načelnik je v tem oziru opozarjal na akcije glede krošnjarstva, glede dobave vagonov, glede reduciranja osebja na pošlah, glede tarifov za blago, postavljenega na dovozni kolidvor v Kamniku itd. Gremij je interveniral tudi v drugih, za trgovstvo važnih zadevah in pripomogel med drugim v izdatni meri, da se je vprašanje obrtnonadaljevalnega šolstva v kamniškem okraju ugodno rešilo. — Tajniško in blagajniško poročilo je podal g. Klemenčič. Gremij je imel v letu 1923.: 24.356 Din prejemkov in 21.956 Din izdatkov. Koncem leta 1923. je znašalo gremijalno premoženje 14.926 Din. V letu 1923. gremij ni pobiral zadružnih dokladov za gremijalne potrebe, ampak le prispevke za zvezo trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo. Tudi za leto 1924. se ne kaže potreba pobirati za gremij posebne doklade. Glede prispevkov za Zvezo je občni zbor pooblastil odbor, da pobere od članov prispevke, katere bo določil Zvezin občni zbor. Gremijalni člani so z zanimanjem in pozornostjo sledili poročilom gremijalnih funkcionarjev in jim na koncu izrekli zaupanje in zahvalo. — Gremijalnega občnega zbora se je udeležil tudi koš odposlanec Zveze trgovskih gremijev gosp. Žagar, ki je tekom občnega zbora pojasnil delovanje Zveze glede splošnih, osobito pa davčnih vprašanj in vzel na znanje razne želje, katere so izražali posamezniki glede odmere davkov, davčnih knjižic in raznih taks.

Gremij trgovcev za politični okraj Logatec naznanja, da se je moral gremijalni občni zbor, ki se je imel vršiti v nedeljo, 9. marca t. l., radi visokega snega prenesli na nedoločen čas.

Dopisi.

Anketa o brezposelnosti. Iz Maribora nam pišejo: Vabilu g. župana Grčarja na anketo v mesni posvečevalnici se je odzvalo lepo število interesentov, zlasti iz gospodarskih krogov. Opazilo pa se je, da mariborska oblast še ni v polni funkciji. Ni bil namreč navzoč ne zastopnik oblasti in niti zastopnik inšpekcije rada. Slednji se je najbrže odlegnil, da ne pride v prisiljen položaj dovolj izpodkopači ugled ministrstva za socialno politiko, ki še sedaj ni preskrbelo ne za urad in ne za stanovanje uradništva, tako da mora vodja tega urada še sedaj bivati nekje blizu Celja, v led česar je njegovo poslovanje v Mariboru iluzorično. — Po kratkem pozdravu je župan v glavnem sam poročal o važnosti te ankete ter svoje poročilo podprl s statistiko o brezposelnih. Samo na magistrat je v zadnjem času dospelo 120 prošelj za mesta, ki niti niso razpisana. Nad 7000 prošelj leži pri borzi dela, kol vzroke navaja: nestabilnost obrestovanja kredita ozir. hranilnih vlog ter oviran razvoj industrije vsled šikaniranja Beograda, ki ne trpi industrije ob meji. Prečifani znani Savičev članek, ki hoče spraviti vso industrijo iz Slovenije v središče države, je vzbudil splošno ogorčenje. Kol nadaljne vzroke je navajal tudi neekonomično uporabo denarja za delavsko zavarovanje, da se zaposluje preveč vajencev in da se vlada s svojimi socialnimi naredbami, za katere nima kredita, le norčuje iz državljanov. Mesna občina je skušala storiti svojo dolžnost, s tem, da je ustanovila občinsko kuhinjo tudi za brezposelne ter hotela izvesti večje gradbe, za kar pa v občinskem svetlu ni našla razumevanja. Priporoča, da se sestoji nekaj interesni skupni odbor, zastopan po delodajalcih in delojemalcih, ki naj vodi to akcijo. — G. Stabej koš šef borze dela je podal statistične podatke, v kolikor so mu uradno znani. Lani je bilo čez 10.000 brezposelnih. Tudi v letu par mesecih letos je število naraslo preko 1000. Podpore so nezadostne, preveč omejene le na gotove kategorije brezposelnih in nesigurne v rednih nakazilih. Za vzdrževanje urada za celo leto je vlada dovolila samo 6000 Din. Da se urad sploh še vzdržuje, ta zasluga gre le na račun požrtvovalnosti uradništva. Čeprav bi urad moral dobivati predpisani prispevek od zavoda za zavarovanje delavcev, o takem prispevku doslej ni ne duha ne sluha. Nihče ne ve, kam gre ta denar. — Mesni stavbenik Glaser zahteva od Narodne banke kredit, zgradbo velike palače in stanovanja za mariborsko oblast in sodelova-

nja Nemcev v Mesni hranilnici. — Inženjer Derganc vidi velik vzrok brezposelnih domačinov zlasti v zaposlenju inozemcev. — Občinski svetnik Roglič opozarja, kako inozemci, v naših podjetjih zaposleni, skrbe, da se naši ljudje gotovih strok ne morejo priučiti, kako država sama ustvarja brezposelnost s tem, da n. pr. naroča celo kar 200.000 parov čevljev v Parizu, s čemer odzame zaslužek 1000 našim delavcem. Tudi so naši ljudje preveč ozkosrčno navezani na Maribor, dočim je v naši državi še polno prilike v neobdelanem ozemlju. — Dr. Pipuš koš zastopnik industrije vidi pravilno edino rešitev, ki bi bila obenem rešitev tudi stanovanskega vprašanja v povzdigi gradbenega dela s pomočjo države in Narodne banke, ki naj bi dovoljevala v to svrhu direktne kredite. Tudi zavarovalne družbe treba pritegniti v ta namen. Mesna občina pa naj pripravi pogoje za zasilno delo, n. pr. za pravo gradbenega gradiva, kar bi bila naloga tudi krajnjega zastopa. — V imenu delojemalcev ozir. brezposelnih je podal urednik »Volksstimme« g. Eržen daljše poročilo. Treba regulirati pritok delavskih moči iz dežele. Zadrževanje ne miloščine, nego preskrbo brezposelnih z gradbenim delom, melioracijami itd. Po izvajanjih še nekaj drugih govornikov je g. župan brebral resolucijo in izvolil se je odbor, ki naj vodi nadalje to akcijo. V odboru so: za delodajalce Jul. Glaser in Farič, za delojemalce Eržen in Čeh.

Tržna poročila.

Gibanje cen pšenice iz Bačke. — V letu 1923. dne 1. januarja: 437, dne 23. marca: 457, dne 25. maja: 437.50, dne 24. avgusta: 337.50, dne 26. oktobra: 337.50, dne 15. novembra: 310, dne 31. decembra: 330; v letu 1924: dne 1. februarja: 345, dne 6. marca: 335.

Tržaški lesni trg. V zadnjih tednih se je znatno zmanjšalo povpraševanje po jugoslovanskem trdem lesu. To vsled tega, ker je tečaj dinarja narasel. V Italiji se smatra dviganje dinarja za prehodni pojav in vsled tega ne sprejemajo višanja cen. V ostalem je kupčija bolj klaverna tudi vsled tega, ker počivajo italijanske industrije, ki delajo s trdim lesom. Tvornice vagonov so še vedno zaposlene s popravami, a pohišstvo gornjitaljskih tvornic se slabo razpečava. Tukajšnje cene so vsled tega le teoretične, ker jih kupci odklanjajo. Jugoslovanski producenti zahtevajo za kubični meter bukovine 500 lir, hrastovine 800 lir, jesenovine 530 — vse franko Postojna.

Cene usnju na zagrebškem trgu. — 7. marca. Jermenski kruponi 115—120, Vache kruponi težki 95—97, lahki 90 do 92, vache polovice težke 73—75, lahke 68—72, vrah 50—52, okrajine 35 do 38, cepanice za podlogo 60—62, kravine rumene 108 do 110, črne 105 do 108, pillingi 115—118.

Mednarodni bombaževi trg koncem februarja. — V Ameriki so bile sedaj po vrsti tri slabe letine za bombaž. Ker se pa dosedaj še nikoli ni pripetilo, da ne bi trem suhim letom sledilo četrti koš rodovitno, bodo producenti kultivirali letos veliko več bombaža kakor so ga zadnje leto; vabijo jih visoke letošnje cene. Pravijo, da bo produkcija 1924/25 ogromna. Že letošnji pridelek bi bil prav bogat, če bi ne bilo začelo v septembru močno deževati, kar je uničilo velik del bombaževih nasadov. Tudi izvenameriški producenti bombaža — Indija, Egipt, Togo, Sudán, Indokina, Avstralija, Makedonija itd. — se pripravljajo z ozirom na visoke letošnje cene na bolj intenzivno kulturo. — Zankraj pa položaj ni ugoden. V Manchesteru so s 87% večino določili štiri dneve v tednu, vključno nedeljo, za brezdelne. Poročila o ameriški trgovini z bombažem se glasijo prav neugodno. Razpoložljivih bal imajo nad 150.000. Padanja cen pa ne pričakujejo. Natančnega pa nihče ne more prerokovati, sedanji položaj je preveč zamočan, vse je bolj rezervirano. Trg je zelo miren.

Cene južnemu sadju na Iržaškem trgu. — Kupčija je sedaj klaverna. Par kupcij je bilo sklenjenih za kitajske orehe Arašid po 25 šilingov, na meslu tovara. Smirnske sultanine se plačujejo po 565—625 lir, lešniki z bližnjega vzhoda 960 lir.

Pristopajte kot član k društvu

TRGOVSKA AKADEMIJA!

Opisajte v Trgovskem listu!

Ivan Jelačin

Ljubljana

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe
Zaloga sveže pražene kave mletih dišav in rudninske vode

Tečaj in solidna posrežba!
Zahtevajte cenik!

TISKARNA „MERKUR“

TRG.-IND. D. D.

TELEFON 552

LJUBLJANA

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13

Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, letake, pravila, vizitke, trgovske in uradne tiskovine itd.

LASTNA KNJIGOVEZNIKA

NA VELIKO!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukanec, vezeno, svilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Velika zaloga vsega

elektrotehničnega materijala

motorjev, svetilnih teles, gradnje elektrarn, inštalacije

elektrotehnično podjetje

LEOPOLD TRATNIK

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 25.

Na debelo!

Na drobno!

Edini tihi pisalni stroj z omejeno trpežnostjo

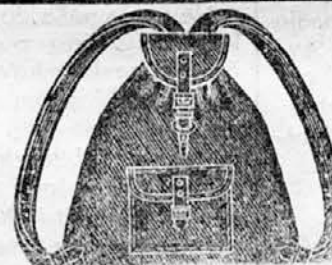
L. C. SMITH & BROS, Mod. 8

brez najmanjšega ropota, ker so vsi tečaji na krogličnih ležajih.

Zastopstvo:

Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6./I.

Naročajte in razširjajte Trgovski list!

Nahrtnike in naramnice

lastnega proizvoda oddaja na veliko 30% ceneje kot iz inozemstva

IVAN SAVNIK, KRANJ

Slovenija.

Na željo se pošljejo vzorci!

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Dunajska c. 4 (v lastni stavbi).

EKSPozITURE

Maribor, Novo mesto
Rakek, Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

KAPITAL in REZERVE Din 17,500,000—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzojavl: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

Konjice

Meža-Dravograd